

VÆKST

2024 – uge 16

Svampebekæmpelse i vinterrapsen fra den tidlige blomstring

- hold samtidig et vågent øje med skulpesnudebiller i hele blomstringsfasen

Målet med svampebekæmpelse i blomstringsfasen er at forebygge angreb af knoldbægersvamp, gråskimmel og skulpesvamp og dermed sikre optimalt udbytte i både hkg og olie. I nogle marker/sorter er der samtidig behov for at søge effekt mod lys bladplet. Mange vinterrapsmarker er ensartede i fremvæksten og på de tidligste lokaliteter er afgrøden nu i begyndende blomstring. Andre marker har en uens udvikling på grund af de våde forhold stort set siden etablering, og af samme årsag har der også været udfordringer med at tilføre gødning rettidigt. Især i disse marker kan der forventes en lang blomstringsperiode som følge af mange sent udviklede sideskud/planter. Hele planten skal passes godt på igennem hele blomstringsperioden, hvorfor vi anbefaler to svampesprøjtninger i blomstringsperioden. En første behandling skal foretages i stadie 63-65 (senest når hovedskuddet er halvt i blomstring (og inden de første gule kronblade ved nedfald sætter sig fast med fugt i bladfæsterne på løvbladene – se nedenstående billeder)). I tabel 1 ses vores anbefalede hovedløsninger til svampebekæmpelse i vinterraps.

I hele blomstringsperioden skal der holdes meget øje med de blygrå skulpesnudebiller. De skal bekæmpes med det samme, der kan findes én pr. plante, og de kan efter behov bekæmpes samtidig med en svampebekæmpelse. En bekæmpelse af skulpesnudebiller i blomstringsfasen vil samtidig have en effekt på eventuelle sene forekomster af bladribbesnudebiller, som har været observeret i mange marker.

Svampebekæmpelse i blomstringsfasen

I gennemsnit af 129 landsforsøg udført i perioden 2005-2021 med svampebekæmpelse i st. 65 (hovedskuddet halvt i blomstring) har der været et bruttomerudbytte på 2,7 hkg/ha, som naturligvis er noget højere i de mange år/marker, hvor der er smitte og angreb af knoldbægersvamp. Ved rapspriser på mere end 300 kr./hkg vil der også ofte være betaling for en opfølgende behandling cirka 14 dage efter – især i sædskifter med meget raps og en lang blomstringsperiode som følge af mange sideskud/mange uens udviklede planter. Uanset én eller to behandlinger i blomstringsperioden skal dosis i behandlingen i stadie 63-65 ligge på i alt min. 70% normaldosering (ca. 0,7 ltr./ha).

De stærkeste bredspektrede midler på markedet mod knoldbægersvamp er SDHI-midlerne Pictor Active og Propulse, mens Amistar, Propulse og Pictor Active er stærkeste valg mod skulpesvamp. Mod gråskimmel er de aktuelle midler sidestillede. Ved at blande stærke midler med forskellige indhold af aktivstoffer opnås en meget bred og effektiv bekæmpelse af svampe, som samtidig er resistensforebyggende. I marker/sorter, hvor der tidligere har været/er angreb af lys bladplet, bør Pictor Active foretrækkes i den første behandling i blomstringsperioden i stadie 63-65.

Billedet til venstre viser raps i stadie 63, mens billedet til højre viser raps i stadie 65, hvor der senest bør foretages en svampebehandling.

Tabel 1. Anbefalede løsninger mod svampe i rapsens blomstringsfase ved hhv. splitbehandling eller enkeltbehandling.

Strategi og tidspunkt	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkning
Splitbehandling i blomstringsperioden:	Første behandling:		
Første behandling i st. 63-65: Knoldbægersvamp, lys bladplet, gråskimmel og skulpesvamp	Pictor Active + Spredklæbemiddel	0,6 ltr. + 0,25 ltr.	Er der ikke lys bladplet, kan alternativt 0,7 l/ha Propulse SE 250 anvendes.
Opfølgende behandling senest i st. 69 (14 dage efter første behandling): Skulpesvamp, knoldbægersvamp og gråskimmel	Opfølgende behandling: Propulse SE 250 eller Pictor Active + Spredklæbemiddel	0,5 ltr. 0,4-0,5 ltr. + 0,25 ltr.	Maks. én gang pr. sæson for Propulse. Maks. to gange pr. sæson for Pictor Active. Er der anvendt Propulse i den første behandling, kan der følges op med 0,4-0,5 l/ha Pictor Active + 0,25 l/ha Spredklæbemiddel – alternativt 0,25 l/ha Prosaro + 0,25 l/ha Amistar. Obs. dog på triazolregler ved Prosaro.
Enkeltbehandling i st. 65: Knoldbægersvamp, gråskimmel og skulpesvamp	Pictor Active + Spredklæbemiddel eller Propulse SE 250	0,6 ltr. + 0,25 ltr. 0,7 ltr.	En enkelt behandling i blomstringsperioden anbefales kun hvis meget tørt vejr i hele perioden og/eller ved få sideskud/ensartet og kortvarig blomstring.

Sprøjteteknik og vandmængde

Ved svampesprøjtning er det vigtigt at få en god dækning af hele planten - også på de nederste blade og stængler, hvilket med konventionel sprøjteteknik opnås ved langsom kørsel og høj vandmængde. Mest vand benyttes ved sprøjtning på tørre planter. Landsforsøg i 2022 viste en markant stærkere effekt mod storknoldet knoldbægersvamp ved anvendelse af 400 l/ha vand i stedet for 200 l/ha vand.

Pas på skulpesnudebillerne fra begyndende blomstring

De blygrå skulpesnudebiller skal bekæmpes i hele blomstringsperioden ved mere end 1-2 skulpesnudebille pr. plante. Tjek markerne for skulpesnudebiller ved forsigtigt at ryste blomsterhovederne ned i håndfladen/en hvid bakke. Hver larve æder 3-5 frø og angreb får skulperne til at nødmodne og blive angrebet af sekundære svampe. Skulpesnudebillerne skader også ved at skabe indfaldsveje for skulpegalmyg, der dog også ved egen hjælp kan lægge æg i skulper under ca. 2 cm.

Anvend 0,2 kg/ha Lamdex (udenfor biernes flyvetid). Der kan maks. forventes en virkningstid på 5-6 dage. Lamdex vil samtidig have effekt mod eventuelle bladribbesnudebiller. Lamdex må anvendes 3 gange pr. sæson. Bliver der udfordringer med maks. antal gange med Lamdex, kan 0,2 ltr./ha Mavrik være et supplerende valg mod skulpesnudebiller og –galmyg (ingen effekt mod bladribbesnudebiller).

Billedet viser skulpesnudebiller i blomstrende vinterraps